

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Кафедра економіки підприємств

МІКРОЕКОНОМІКА

**Методичні рекомендації та завдання до самостійної роботи
для студентів економічних спеціальностей
денної форми навчання**

Київ – 2012

*Рекомендовано до видання методичною радою факультету
_____ Національної академії статистики, обліку та
аудиту, протокол № __ від __.__._____.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри економіки підприємств
Національної академії статистики, обліку та аудиту, протокол № .., від
__.:__._____.*

Укладачі: Попова В.В., доктор економічних наук, доцент;
Кривенко Н.В., кандидат економічних наук;
Ковальова О.В. кандидат економічних наук.

Рецензенти:

Відповідальний за випуск:

Мікроекономіка [текст]: методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни для студентів економічних спеціальностей денної форми навчання / [уклад.: В.В. Попова, Н.В. Кривенко, О.В. Ковальова] ; Національна академія статистики, обліку та аудиту. – Київ : НАСООА, 2012. – __ с.

Методичні рекомендації містять вказівки для самостійного вивчення дисципліни та написання звіту відповідно до затвердженої програми, наводяться тематичний план з розкриттям змістовних модулів, питання для самостійного опрацювання та перевірки знань, а також варіанти теоретичних та практичних завдань. Структура дисципліни відповідає вимогам п.2.2 „Мікроекономіка” ГСВО _____ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Призначені для студентів економічних спеціальностей денної форми навчання.

ЗМІСТ

1. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	4
2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. ЗМІСТ І ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ.....	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.....	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.....	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.....	9
4. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ.....	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.....	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.....	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.....	15
5. ТЕСТОВІ ПИТАННЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ	
"МІКРОЕКОНОМІКА".....	17
6. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ЗВІТУ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	29
6.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ	
ЗВІТУ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	29
6.2. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ.....	31
6.3. ВАРІАНТИ РОЗРАХУНКОВОЇ ЧАСТИНИ ЗВІТУ З САМОСТІЙНОЇ	
РОБОТИ.....	34
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
"МІКРОЕКОНОМІКА".....	47
ДОДАТОК А: Титульна сторінка звіту з самостійної роботи:.....	49
ДОДАТОК Б: Критерії оцінювання звіту з самостійної роботи.....	50

1. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів при вивченні курсу виконується за такими формами.

1. Опрацювання лекційного матеріалу, що забезпечує в основному лише передачу знань з дисципліни. Програмою передбачається раціональне їх поєднання із різними видами практичних занять, які доповнюються і поглиблюють отримані на лекціях знання та виробляється вміння і прийоми аналізу поведінки споживача, теорії виробництва та підприємства, закономірності економічної організації суспільства, базові моделі прийняття та реалізації рішень щодо використання обмежених ресурсів, умови досягнення рівноваги споживача, виробника, ринкової рівноваги; основи аналізу і взаємодії попиту і пропозиції; поведінки підприємства в умовах досконалої конкуренції, монополії, монополістичної конкуренції, олігополії, проблеми загальної рівноваги та добробуту суспільства.

2. Вивчення окремих питань по кожній темі дисципліни згідно навчально-тематичного плану передбачено при самостійній роботі студентів з рекомендованими навчальними посібниками.

3. Підготовка до практичних аудиторних занять передбачається на базі самостійного вивчення окремих питань і тем за списком рекомендованої літератури.

4. Підготовка та виконання модульних контрольних робіт за основними розділами курсу і вказаних у планах практичних занять.

5. Підготовка до іспиту, передбачає методи контролю поточних знань студентів шляхом опитування та розв'язування задач на практичних заняттях. Крім того, передбачається проміжний контроль протягом семестру, який здійснюється у формі атестації. Атестація проводиться за результатами поточного контролю або у формі співбесіди. Контроль знань виконується у письмовій формі за критеріями виконання навчального плану з аудиторних лекційних та практичних занять, а також самостійної роботи студента (Додаток Б). Невід'ємною частиною підготовки студентів до поточного і підсумкового контролю є наявність конспекту лекцій та практичних занять.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Тема	Кількість годин				
		Всього	Всього аудитор них	– в тому числі:		Самост. робота
				Лекція	Практика	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1						
1	Предмет і метод мікроекономіки	12	6	4	2	6
2	Теорія граничної корисності і поведінки споживача	10	6	4	2	4
3	Ординалістська теорія поведінки споживача	10	6	4	2	4
4	Аналіз поведінки споживача	14	8	4	4	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2						
5	Попит, пропозиція та їх взаємодія	10	6	4	2	4
6	Мікроекономічна модель підприємства	12	6	4	2	6
7	Варіація факторів виробництва та оптимум виробника	12	8	4	4	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3						
8	Ринок досконалої конкуренції	14	8	4	4	6
9	Монопольний ринок	14	6	4	2	8
10	Олігополістичний ринок	12	6	4	2	6
11	Монополістична конкуренція	12	6	4	2	6
12	Ринок факторів виробництва	6				6
13	Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту	6				6
Всього		144	72	44	28	72

3. ЗМІСТ І ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Загальні положення

На будь-якому етапі розвитку економіки України виключне значення має підготовка фахівців, що здатні на основі аналізу положень економічної теорії та ринкової економіки на практиці застосовувати отримані знання у процесі прийняття управлінських рішень щодо обґрунтування раціонального та оптимального вибору за умов обмеженості наявних ресурсів.

Мікроекономіка – розділ економічної теорії, який вивчає діяльність окремих економічних одиниць (домашні господарства, підприємства, держава) і структур (ринки окремих благ) у процесі споживання і виробництва благ.

Проблемами мікроекономіки є поведінка і механізми прийняття рішень окремими економічними суб'єктами, які прагнуть досягти максимального ефекту за рахунок оптимального розподілу обмежених ресурсів за умови альтернативності варіантів їх використання: для споживача метою є задоволення своїх потреб, для фірми – отримання прибутку, для держави – рівень добробуту населення.

Мета вивчення дисципліни – формування ринково орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарських рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання шляхом ознайомлення студентів з основними поняттями сучасної мікроекономічної теорії, основами теорії та аналізу поведінки споживача, теорії виробництва та підприємства, ознайомленні з основними поняттями мікроекономічного аналізу, закономірностями економічної організації суспільства, базовими моделями прийняття та реалізації рішень щодо використання обмежених ресурсів, умовами досягнення рівноваги споживача, виробника, ринкової рівноваги; основами аналізу і взаємодії попиту і пропозиції; поведінки підприємства в умовах досконалої конкуренції, монополії, монополістичної конкуренції, олігополії, проблемами загальної рівноваги та добробуту, тобто вивчення прийомів моделювання поведінки окремих економічних суб'єктів та функціонування структур у ринкових умовах.

Загальні цілі курсу конкретизуються у навчальних завданнях, серед яких: поглиблення теоретичних знань з економічної теорії; тлумачення сутності мікроекономічних явищ та понять; опанування методів мікроекономічного моделювання та аналізу; формування навичок самостійного моделювання конкретних ситуацій; розвиток навичок аналізу проблемних ситуацій та використання знань теорії для їх практичного розв'язання; використання результатів мікроекономічного аналізу для обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Мікроекономіка є теоретичною базою для вивчення таких економічних дисциплін: економіка підприємств, менеджмент, маркетинг, бухгалтерський облік, тощо.

Методичні рекомендації покликані допомогти студентам самостійно засвоїти теми дисципліни „Мікроекономіка”, закріпити теоретичні знання при розв’язанні задач і містять: програму курсу з деталізацією тем для вивчення, питання для підготовки до іспиту, завдання до виконання самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання.

Наведено рекомендований перелік літератури для самостійного опрацювання студентами дисципліни та підготовки до іспиту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки.

Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. Предмет, об’єкт, метод і задачі дисципліни. Основні проблеми, які допомагає вирішити мікроекономіка. Основні функції мікроекономіки. Суб’єкти та об’єкти економічних відносин на мікрорівні. Основні фактори виробництва. Властивості ресурсів. Ринок як особливий механізм координації економічних дій. Кругообіг товарів і грошей. Методологія мікроекономічного аналізу. Мікроекономічні моделі. Модель виробничих можливостей, її властивості та основні функції в мікроекономічному аналізі. Вплив технологій на виробничі можливості суспільства. Альтернативна вартість. Вплив цін на розподіл ресурсів. Координація вибору: стихійний порядок та ієрархія.

Тема 2. Теорія граничної корисності і поведінки споживача.

Теорія граничної корисності та поведінка споживача. Поняття потреби, види потреб, класифікація потреб. Блага, економічні блага, класифікація благ. Поняття корисності, види корисності, сукупна та гранична корисність. Підходи до вимірювання корисності. Поняття рівноваги споживача. Закони Госсена. Загальна умова рівноваги споживача. Еквімаржинальний принцип оптимізації корисності. Рівняння рівноваги споживача з кардиналістських позицій.

Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача

Ординалістська теорія поведінки споживача. Криві байдужості та їх властивості. Бюджетні обмеження і можливості споживача. Рівняння рівноваги: ординалістський підхід. Аналіз поведінки споживача. Реакція споживача на зміну його доходу. Реакція споживача на зміну цін товарів. Ефект заміщення та ефект доходу. Побудова кривих байдужості. Карта кривих байдужості. Властивості кривих байдужості. Криві байдужості особливого типу. Поняття взаємозамінних благ, взаємодоповнюючих благ, нейтральних благ, благ з від’ємною корисністю. Види поверхонь байдужості для перерахованих вище благ (пара взаємозамінних благ, пара взаємодоповнюючих благ, пара «нейтральне благо – корисне благо»). Обчислення граничної норми заміщення. Бюджетне обмеження та можливості споживача. Вплив зміни доходу споживача та цін на розміщення бюджетної лінії у процесі споживання. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація. Вибір оптимального споживання. Методи визначення точки рівноваги.

Тема 4. Аналіз поведінки споживача.

Реакція споживача на зміну його доходу. Розширене бюджетне обмеження. Крива "дохід-споживання" для нормальних та оварів, неякісних, нейтральних та товарів Енгеля. Структура витрат домогосподарств різних країн. Практичне застосування закону Енгеля. Реакція споживача на зміну цін товарів. Крива "ціна - споживання". Ефект заміщення та ефект доходу. Дія ефектів доходу та заміщення щодо нормальних і щодо неякісних товарів. Товари Гіф фена та парадокс Гіф фена.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 5. Попит, пропозиція та їх взаємодія

Ринковий попит та закон попиту. Функція попиту. Фактори ринкового попиту. Нецінові фактори ринкового попиту. Ринкова пропозиція та закон пропозиції. Функція пропозиції. Фактори ринкової пропозиції. Нецінові фактори ринкової пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Рівноважна ціна та рівноважний обсяг виробництва. Взаємодія попиту та пропозиції. Механізм встановлення ринкової рівноваги (павутиноподібна модель). Вплив зміни попиту та пропозиції на рівновагу, взаємодія змін попиту та пропозиції. Визначення параметрів ринкової рівноваги та обсягів надлишку (дефіциту).

Еластичність попиту і пропозиції. Еластичність попиту за ціною. Еластичність попиту за доходом. Коефіцієнт перехресної еластичності попиту. Обчислення еластичності попиту за чинниками впливу: за власною ціною блага, за ціною взаємодоповнюючого блага та за ціною взаємозамінного блага (перехресна еластичність), за доходом. Еластичність пропозиції за ціною. Обчислення показника за чинниками впливу на еластичність пропозиції (за власною ціною блага, еластичність пропозиції за цінами факторів виробництва). Концепція еластичності взаємопов'язаних показників. Дослідження зв'язку між еластичністю попиту за власною ціною блага та доходом виробника.

Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства.

Основи виробництва, підприємство як виробничо-ринкова система. Процес виробництва та основні виробничі фактори. Конфлікт між обмеженими ресурсами та безмежними потребами. Шляхи розв'язання цього конфлікту. Рационалізація форм об'єднання факторів виробництва та їх якісного і кількісного співвідношення у процесі виробництва. Головна проблема підприємства. Основні питання, що постають перед будь-яким підприємством у процесі виробничої діяльності.

Виробнича функція як співвідношення між будь-яким набором факторів виробництва і максимальним обсягом продукції. Властивості виробничої функції. Короткостроковий період та довгостроковий період у мікроекономіці. Виробнича функція у короткостроковому періоді.

Мікроекономічна модель підприємства. Параметри підприємства як

мікроекономічної моделі. Показники використання змінного фактору виробництва. Сукупний продукт змінного фактора виробництва. Середній продукт змінного фактора виробництва. Граничний продукт змінного фактора виробництва. Основні мікроекономічні параметри підприємства. Бухгалтерські та економічні витрати, виручка, економічний прибуток. Економічний та бухгалтерський підходи до визначення витрат. Явні та неявні, внутрішні та зовнішні витрати. «Нормальний прибуток» як елемент витрат. Економічний та бухгалтерський прибуток.

Тема 7. Варіація факторів виробництва та оптимум виробника

Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника. Поняття і параметри виробничої функції. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника: частинна варіація факторів виробництва, закон спадної віддачі (продуктивності) змінного фактора, ізоквантна варіація факторів виробництва, гранична норма технологічного взаємозаміщення (MRTS); пропорційна варіація факторів виробництва; оптимум виробника. Ізокоста: суть, побудова, властивості.

Ефект масштабу та його види: зростаючий, сталий, спадний.

Витрати виробництва: суть і види. Криві витрат виробництва короткострокового та довгострокового періоду. Оптимальний план виробництва: вибір комбінації виробничих факторів за критеріями мінімізації витрат чи максимізації прибутку. Рівновага виробника: графічна, алгебраїчна та економічна інтерпретації. Траєкторія розширення виробничої діяльності фірми. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Постійні, змінні, сукупні, середні та граничні витрати. Графічний аналіз особливостей взаємного розташування та закономірностей зміни кожного з видів витрат. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Криві довгострокових витрат та їх види. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Оптимум виробника: вибір комбінації виробничих факторів з критеріями мінімізації витрат чи максимізації випуску. Рівновага виробника: графічна, алгебраїчна та економічна інтерпретації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Тема 8. Ринок досконалої конкуренції

Типи ринкових структур. Проблема вибору обсягів виробництва та максимізації прибутку для кожної ринкової ситуації. Показники концентрації ринку: коефіцієнт концентрації ринку, індекси Герфіндаля, Лернера.

Характеристика ринку досконалої конкуренції. Відмінність ринкового попиту та попиту для конкурентної фірми. Особливості попиту на продукт конкурентної фірми. Валовий, середній та граничний доходи конкурентної фірми. Рівновага конкурентної фірми в короткостроковому періоді. Поняття і види витрат. Витрати виробництва в короткостроковому періоді. Поняття і характер зміни сукупних, середніх і граничних витрат в короткостроковому

періоді. Витрати у довгостроковому періоді. Критерій мінімізації витрат (максимізації прибутку) у коротко- та довгостроковому періоді.

Як досягається пристосування обсягів виробництва фірми до ринкових умов для максимізації прибутку чи мінімізації збитків. Обґрунтування доцільності виробництва та прийняття рішень: на підставі порівняння валового доходу та сукупних витрат і граничного доходу та граничних витрат. Варіанти максимізації прибутку, мінімізації збитків і закриття фірми. Правило визначення обсягів виробництва та його характерні особливості. Модель прийняття рішень з максимізації вигоди конкурентної фірми у короткотерміновому періоді. Доцільність продовження або припинення виробництва у короткостроковому періоді.

Сукупний, середній та граничний доходи фірми, їх графічне відображення. Граничний дохід та його співвідношення з лінією попиту на продукцію фірми. Дослідження умов прибутковості та збитковості фірми: графічний аналіз впливу ринкової ціни на взаємне розміщення кривих сукупних витрат, сукупного доходу та прибутку фірми – досконалого конкурента. Ринкова ціна та умови: прибутковості, беззбитковості, збитковості, повного згортання виробництва (графічно). Криві пропозиції фірми та галузі.

Рівновага конкурентної фірми у довготерміновому періоді. Зміна ринкової ціни під впливом зміни пропозиції у довготерміновому періоді. Умови довгострокової рівноваги. Пропозиція фірми та галузі у довгостроковому періоді.

Ефективність ринку досконалої конкуренції. Чиста конкуренція та ефективність суспільного виробництва. Ефективність виробництва та ефективність розподілу ресурсів. Обмеженість ринкового механізму саморегулювання.

Тема 9. Монопольний ринок

Монополія. Ринок чистої монополії та його характеристики. Особливості функціонування реальних монополізованих ринків. Шляхи монополізації ринку та форми монополістичних об'єднань. Об'єднанням капіталів на добровільних засадах та характеристики картелю, синдикату та тресту. Бар'єри для вступу в галузь на ринку чистої монополії. Відмінності попиту для конкурентної фірми та чистого монополіста. Вплив спадного характеру кривої попиту на розробку моделі поведінки монополіста на ринку при виборі обсягів виробництва.

Умови рівноваги для фірми-монополіста. Особливості цінової політики на монопольному ринку. Формування цін та обсягів виробництва. Максимізація прибутку. Регулювання монопольних цін та ефективність монополії. Формування граничного продукту чистого монополіста. Визначення основних показників діяльності фірми-монополіста.. Короткострокова та довгострокова монопольна рівновага. Вибір монополістом ділянки кривої попиту. Максимізація економічного прибутку монополістом. Помилкове уявлення про цінову політику монополіста. Коли монопольне становище на ринку не гарантує беззбиткову діяльність. Визначення монополістом ціни та обсягу виробництва (графічна, та алгебраїчна інтерпретація). Вплив цінової еластичності попиту на поведінку монополіста. Пропозиція монополіста та

особливості її формування. Рівновага монополіста у довгостроковому періоді. Реалізація та утримання монопольної влади. Порівняльний аналіз досконалої конкуренції та монополії.

Оцінка впливу монополізму на економічні процеси. Найсуттєвіші економічні наслідки чистої монополії. Чому не діє механізм ліквідації економічного прибутку у довготерміновому періоді на монопольному ринку. Чому середні витрати монополіста не збігаються з середніми витратами конкурентної фірми. Вплив ефекту масштабу на середні витрати монополіста та конкурентної фірми. Явище Х-неефективності. Вплив монополії на науково-технічний прогрес. Цінова дискримінація. Антимонопольна політика.

Тема 10. Олігополістичний ринок

Теоретичні моделі олігополії. Олігополія, її суть і розповсюдження. Ознаки олігополістичного ринку. Визначення ступеню концентрації виробництва для олігополістичного ринку. Система показників, яка використовується для його вимірювання концентрації виробництва. Показник для визначення частки кількох найбільших виробників у загальному обсязі галузевого продажу. Індекс Херфіндаля-Хіршмана (IХХ).

Поведінка фірми щодо ціни та випуску на олігополістичному ринку. Варіанти поведінки олігополіста у галузі ціноутворення. Олігополістичне ціноутворення. Моделювання поведінки олігополістів за їх реакцією на ринкові зміни. Ефективність олігополії. Застосування теорії олігополії. Показники концентрації ринку. Основні причини існування олігополістичного ринку. Дуополія, та модель дуополії Курно. Формальні умови моделі. Оптимізація обсягу виробництва в умовах дуополії. Моделі олігополістичної ціноутворення: ламана крива попиту, таємна змова, лідерство у цінах та ціноутворення за принципом «витрати плюс ...».

Олігополія і економічна ефективність. Економічна ефективність та економічні наслідки олігополії. Яке співвідношення "ціна-обсяг" завжди обирає олігополіст. Чи отримує економічний прибуток олігополіст у короткотерміновому та довготерміновому періоді. Небезпеки олігополії та антимонопольне законодавство.

Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції

Поняття монополістичної конкуренції. Сутність і основні риси монополістичної конкуренції. Характерні особливості ринку монополістичної конкуренції. Диференціація продукту та її фактори.

Характер кривої попиту на ринку монополістичної конкуренції. Механізм вибору обсягів виробництва та ціни у короткотерміновому та довготерміновому періодах на ринку монополістичної конкуренції. Умови максимізації прибутку фірми на ринку монополістичної конкуренції. Умови мінімізації збитків фірми на ринку монополістичної конкуренції. Бар'єри для вступу у галузь при монополістичній конкуренції.

Ринково-продуктова стратегія підприємства. Ціна і обсяг виробництва. Прибутки і збитки підприємства в короткостроковому періоді. Умова

беззбитковості в довгостроковому періоді. Визначення ціни та обсягів виробництва при монополістичній конкуренції. Механізм вибору ціни та обґрунтування обсягів виробництва у короткостроковому та довгостроковому періоді. Короткострокова і довгострокова рівновага фірми при монополістичній конкуренції. Фактори, які ускладнюють прогнозування результатів монополістичної конкуренції у довготерміновому періоді. Ринкова поведінка монополістичного конкурента. Максимізації прибутку. Цінова політика фірми. Короткострокова та довгострокова рівновага галузі (графічна інтерпретація).

Монополістична конкуренція та ефективність виробництва. Нерівність, характерна для рівноваги фірми в умовах монополістичної конкуренції. Причини недовикористання ресурсів для виробництва товарів. Чинники, що сприяють отримуванню економічного прибутку за умови недовантаження виробничих потужностей. Чому монополістична конкуренція не здатна забезпечити найвищу ефективність виробництва. Плата суспільства за монополістичну конкуренцію.

Ефективність монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція. Методи нецінової конкуренції, пов'язані з удосконаленням продукту або орієнтовані на рекламно-пропагандистську діяльність. Сутність та передумови розвитку нецінової конкуренції. Поглиблення диференціації продукту: позитивні та негативні наслідки. Вплив рекламної діяльності на обсяги виробництва та витрати. Економічна доцільність реклами. Аргументи на користь реклами та аргументи проти реклами.

Суспільна ціна монополістичної конкуренції, порівняльний аналіз ринків досконалої та монополістичної конкуренції.

Тема 12. Ринок факторів виробництва

Попит на ресурси. Індивідуальний та галузевий попит на фактори виробництва. Основне правило визначення попиту на ресурси. Зміна в попиті на ресурси, його еластичність. Ціноутворення на ринку праці. Попит та пропозиція на ринку праці. Визначення заробітної плати. Профсоюзи на ринку праці. Ринок капіталу. Позичковий відсоток. Ринок землі. Економічна рента.

Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.

Загальна рівновага. Модель загальної рівноваги. Діаграма Еджуорта. Ефективність обміну. Оптимум Парето. Крива споживчих можливостей. Ефективність виробництва. Крива виробничих можливостей. Гранична норма трансформації. Критерії оцінки добробуту. Квазіоптимум.

4. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки.

1. Основні функції мікроекономіки.
2. Ринок як особливий механізм координації економічних дій.
3. Кругообіг товарів і грошей.
4. Мікроекономічні моделі.
5. Модель виробничих можливостей, її властивості та основні функції в мікроекономічному аналізі.
6. Вплив технологій на виробничі можливості суспільства. Альтернативна вартість.
7. Вплив цін на розподіл ресурсів.
8. Координація вибору: стихійний порядок та ієрархія.

Тема 2. Теорія граничної корисності і поведінки споживача.

1. Підходи до вимірювання корисності.
2. Поняття рівноваги споживача. Закони Госсена.
3. Загальна умова рівноваги споживача.
4. Еквіваріантний принцип оптимізації корисності.
5. Рівняння рівноваги споживача з кардиналістських позицій.

Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача

1. Бюджетні обмеження і можливості споживача.
2. Рівняння рівноваги: ординалістський підхід.
3. Аналіз поведінки споживача.
4. Поняття взаємозамінних благ, взаємодоповнюючих благ, нейтральних благ, благ з від'ємною корисністю.
5. Вплив зміни доходу споживача та цін на розміщення бюджетної лінії у процесі споживання.
6. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація.
7. Методи визначення точки рівноваги.

Тема 4. Аналіз поведінки споживача.

1. Крива "дохід-споживання" для нормальних товарів, неякісних, нейтральних та товарів Енгеля.
2. Структура витрат домогосподарств різних країн.
3. Практичне застосування закону Енгеля.
4. Реакція споживача на зміну цін товарів.
5. Ефект заміщення та ефект доходу.
6. Дія ефектів доходу та заміщення щодо нормальних і щодо неякісних товарів.
7. Товари Гіффена та парадокс Гіффена.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 5. Попит, пропозиція та їх взаємодія

1. Нецінові фактори ринкового попиту.
2. Нецінові фактори ринкової пропозиції.
3. Механізм встановлення ринкової рівноваги (павутиноподібна модель).
4. Визначення параметрів ринкової рівноваги та обсягів надлишку (дефіциту).
5. Еластичність попиту і пропозиції.
6. Обчислення показника за чинниками впливу на еластичність пропозиції (за власною ціною блага, еластичність пропозиції за цінами факторів виробництва).
7. Концепція еластичності взаємопов'язаних показників.
8. Дослідження зв'язку між еластичністю попиту за власною ціною блага та доходом виробника.

Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства.

1. Процес виробництва та основні виробничі фактори.
2. Конфлікт між обмеженими ресурсами та безмежними потребами.
3. Раціоналізація форм об'єднання факторів виробництва та їх якісного і кількісного співвідношення у процесі виробництва.
4. Основні питання, що постають перед будь-яким підприємством у процесі виробничої діяльності.
5. Короткостроковий період та довгостроковий період у мікроекономіці.
6. Показники використання змінного фактору виробництва.
7. Основні мікроекономічні параметри підприємства.
8. «Нормальний прибуток» як елемент витрат.
9. Економічний та бухгалтерський прибуток.

Тема 7. Варіація факторів виробництва та оптимум виробника

1. Пропорційна варіація факторів виробництва та оптимум виробника.
2. Ізокоста: суть, побудова, властивості.
3. Ефект масштабу та його види: зростаючий, сталий, спадний.
4. Витрати виробництва: суть і види.
5. Оптимальний план виробництва: вибір комбінації виробничих факторів за критеріями мінімізації витрат чи максимізації прибутку.
6. Рівновага виробника: графічна, алгебраїчна та економічна інтерпретації.
7. Траєкторія розширення виробничої діяльності фірми.
8. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства.
9. Графічний аналіз особливостей взаємного розташування та закономірностей зміни кожного з видів витрат.
10. Оптимум виробника: вибір комбінації виробничих факторів з критеріями мінімізації витрат чи максимізації випуску.
11. Рівновага виробника: графічна, алгебраїчна та економічна інтерпретації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Тема 8. Ринок досконалої конкуренції

1. Типи ринкових структур.
2. Проблема вибору обсягів виробництва та максимізації прибутку для кожної ринкової ситуації.
3. Показники концентрації ринку: коефіцієнт концентрації ринку, індекси Герфіндаля, Лернера.
4. Відмінність ринкового попиту та попиту для конкурентної фірми.
5. Рівновага конкурентної фірми в короткостроковому періоді.
6. Обґрунтування доцільності виробництва та прийняття рішень: на підставі порівняння валового доходу та сукупних витрат і граничного доходу та граничних витрат.
7. Варіанти максимізації прибутку, мінімізації збитків і закриття фірми.
8. Правило визначення обсягів виробництва та його характерні особливості.
9. Сукупний, середній та граничний доходи фірми, їх графічне відображення.
10. Дослідження умов прибутковості та збитковості фірми: графічний аналіз впливу ринкової ціни на взаємне розміщення кривих сукупних витрат, сукупного доходу та прибутку фірми – досконалого конкурента.
11. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Обмеженість ринкового механізму саморегулювання.

Тема 9. Монопольний ринок

1. Ринок чистої монополії та його характеристики.
2. Особливості функціонування реальних монополізованих ринків.
3. Шляхи монополізації ринку та форми монополістичних об'єднань.
4. Об'єднанням капіталів на добровільних засадах та характеристики картелю, синдикату та тресту.
5. Бар'єри для вступу в галузь на ринку чистої монополії.
6. Особливості цінової політики на монопольному ринку.
7. Регулювання монопольних цін та ефективність монополії.
8. Максимізація економічного прибутку монополістом.
9. Пропозиція монополіста та особливості її формування.
10. Порівняльний аналіз досконалої конкуренції та монополії.
11. Оцінка впливу монополізму на економічні процеси.
12. Вплив монополії на науково-технічний прогрес.

Тема 10. Олігополістичний ринок

1. Теоретичні моделі олігополії.
2. Олігополія, її суть і розповсюдження.
3. Визначення ступеню концентрації виробництва на олігополістичному ринку.
4. Система показників, яка використовується для його вимірювання концентрації виробництва.
5. Поведінка фірми щодо ціни та випуску на олігополістичному ринку.
6. Варіанти поведінки олігополіста у галузі ціноутворення.

7. Ефективність олігополії.
8. Дуополія, та модель дуаполії Курно.
9. Олігополія і економічна ефективність.
10. Небезпеки олігополії та антимонопольне законодавство.

Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції

1. Сутність і основні риси монополістичної конкуренції.
2. Характерні особливості ринку монополістичної конкуренції.
3. Диференціація продукту та її фактори.
4. Бар'єри для вступу у галузь при монополістичній конкуренції.
5. Ринково-продуктова стратегія підприємства.
6. Визначення ціни та обсягів виробництва при монополістичній конкуренції.
7. Фактори, які ускладнюють прогнозування результатів монополістичної конкуренції у довготерміновому періоді.
8. Ринкова поведінка монополістичного конкурента.
9. Монополістична конкуренція та ефективність виробництва.
10. Плата суспільства за монополістичну конкуренцію.
11. Методи нецінової конкуренції, пов'язані з удосконаленням продукту або орієнтовані на рекламно-пропагандистську діяльність.
12. Порівняльний аналіз ринків досконалої та монополістичної конкуренції.

Тема 12. Ринок факторів виробництва

1. Попит на ресурси.
2. Індивідуальний та галузевий попит на фактори виробництва.
3. Основне правило визначення попиту на ресурси.
4. Зміна в попиті на ресурси, його еластичність.
5. Ціноутворення на ринку праці.
6. Попит та пропозиція на ринку праці.
7. Визначення заробітної плати.
8. Профсоюзи на ринку праці.
9. Ринок капіталу. Позичковий відсоток.
10. Ринок землі. Економічна рента.

Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.

1. Загальна рівновага.
2. Модель загальної рівноваги.
3. Діаграма Еджуорта.
4. Ефективність обміну.
5. Оптимум Парето.
6. Крива споживчих можливостей.
7. Ефективність виробництва.
8. Крива виробничих можливостей.
9. Гранична норма трансформації.
10. Критерії оцінки добробуту. Квазіоптимум.

5. ТЕСТОВІ ПИТАННЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ З ДИСЦИПЛІНИ "МІКРОЕКОНОМІКА"

1. Що з переліченого нижче вивчає мікроекономіка:

- а) виробництво в масштабі усієї економіки;
- б) виробництво молока та динаміку його ціни;
- в) чисельність зайнятих у господарстві;
- г) загальний рівень цін.

2. Продукт має корисність, якщо він:

- а) здатний задовольнити яку-небудь потребу споживача;
- б) потребує зростаючої кількості ресурсів для виробництва;
- в) відображає закон попиту;
- г) є доступним за ціною для споживача .

3. Положення та нахил кривої байдужості для окремого споживача безпосередньо залежить від:

- а) його вподобань та розміру доходу; б) цін на товари;
- в) його переваг, доходу та цін на товари; г) тільки від споживчих переваг.

4. Основним мотивом поведінки економічних суб'єктів є:

- а) допомога ближньому; б) мінімізація ризику;
- в) максимізація вигоди; г) виробництво споживчих товарів.

5. Гранична корисність визначається як:

- а) відношення загальної корисності до обсягу споживання;
- б) приріст загальної корисності при зростанні обсягу споживання блага на одиницю;
- в) сума загального попиту на благо ;
корисність, від якої споживач відмовляється заради одержання додаткової одиниці іншого товару.

6. Закон спадаючої граничної корисності ілюструє:

- а) зниження корисності товарів при збільшенні доходу споживача;
- б) зменшення корисності, яку приносить споживачеві кожна додаткова одиниця товару;
- в) рівність граничних корисностей у розрахунку на одиницю їх ціни;
- г) відношення граничних корисностей до цін товарів першої необхідності.

7. Що не можна віднести до методів мікроекономіки:

- а) рівноважний аналіз; б) контентний аналіз;
- в) граничний аналіз; г) моделювання.

8. Серед наведених тверджень знайдіть неправильне:

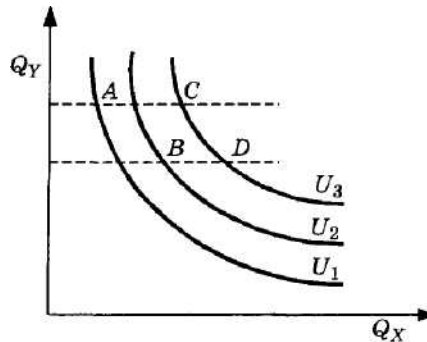
- а) кожна точка на кривій байдужості означає різну комбінацію двох товарів;
- б) всі точки на кривій байдужості означають однаковий рівень доходу;
- в) кожна точка на лінії бюджетних обмежень означає різну комбінацію

товарів;

г) всі точки на кривій байдужості означають однаковий рівень задоволення потреб.

9. Які з наборів товарів є рівноцінними з точки зору їх корисності для споживача:

- а) С і D;
- б) А і В;
- в) А і С;
- г) В і D.

10. Загальна корисність зростає тільки у разі, якщо гранична корисність:

- а) збільшується; б) зменшується;
- в) є величиною позитивною; г) збільшується низькими темпами.

11. Нормативний аналіз — це:

- а) пояснення вірності чи помилковості економічних дій;
- б) пояснення і прогнозування економічних дій;
- в) вивчення законодавчих актів; г) правильної відповіді немає.

12. Теорія поведінки споживача передбачає, що споживач може максимізувати:

- а) загальну корисність; б) середню корисність;
- в) граничну корисність; г) кожен з перелічених величин.

13. Попит на товар можна назвати нееластичним, якщо:

- а) коефіцієнт еластичності більший за одиницю;
- б) коефіцієнт еластичності менший за одиницю;
- в) зниження ціни супроводжується зниженням обсягу попиту;
- г) зниження ціни супроводжується підвищенням обсягу попиту.

14. Гранична норма технологічного заміщення працею капіталу має вигляд:

- а) $AK \cdot MPK = AL \cdot MPL$; б) $MRTSLK = MPL/MPK$;
- в) $MRTSLK = MP/AL$; г) $MRTSLK = -AK/AL$.

15. Економічний прибуток:

- а) буде менший за бухгалтерський прибуток;
- б) буде більший за бухгалтерський прибуток;
- в) дорівнюватиме бухгалтерському прибутку;
- г) будь-що з наведеного залежить від ситуації.

16. Які параметри коефіцієнта еластичності з доходу характеризують неякісний товар:

- а) $E >$; б) $E < 0$; в) $E > 0$; г) $E <$.

17. Середній продукт змінного фактора — це:

- а) загальний обсяг випуску продукції, який відповідає певній кількості змінного фактора за умови незмінності усіх інших факторів;
- б) збільшення сукупного продукту змінного фактора відносно до збільшення змінного фактора на одну одиницю;
- в) відношення граничного продукту до кількості змінного фактора, що зайнята у виробництві;
- г) відношення сукупного продукту змінного фактора до кількості цього фактора, що зайнята у виробництві.

18. Змінні фактори виробництва — це фактори:

- а) що можуть бути змінені при зміні випуску продукції;
- б) що не залежать від зміни обсягу випуску продукції;
- в) ціна яких не стабільна; г) ціна на які контролюється державою.

19. Базова формула для обчислення коефіцієнта цінової еластичності попиту — це відношення:

- а) відносної зміни обсягу попиту до відносної зміни ціни;
- б) абсолютного зниження обсягу попиту до абсолютного підвищення ціни;
- в) абсолютного зниження ціни до абсолютного підвищення обсягу попиту;
- г) відносної зміни ціни до відносної зміни обсягу попиту.

20. Крива, що показує усі можливі варіанти комбінації факторів виробництва, використання яких приводить до однакового випуску продукції:

- а) лінія зростання; б) ізокванта;
- в) ізокоста; г) постійний ефект масштабу виробництва.

21. Довготерміновий період — це відрізок часу, протягом якого:

- а) усі фактори виробництва постійні;
- б) фірма не може змінити розміри своїх споруд, але може змінити ступінь завантаження машин і обладнання;
- в) фірма не може змінити ні розміри своїх споруд, ні кількість машин і обладнання;
- г) усі фактори виробництва змінні.

22. Яке з поданих нижче тверджень не характеризує еластичний попит :

- а) відносна зміна обсягу попиту більша за відносну зміну ціни;
- б) коефіцієнт еластичності менший від одиниці;
- в) покупці чутливі до зміни ціни;
- г) загальна виручка знижується, якщо ціна зростає.

23. Досягнення максимального обсягу випуску при певній технології означає, що:

- а) середній продукт досягає свого максимуму, а граничний продукт дорівнює нулю;
- б) середній і граничний продукти дорівнюють один одному;

в) досягається максимум значень граничного продукту при мінімальних значеннях середнього продукту;

г) граничний продукт дорівнює нулю, а середній продукт знижується.

24. Яке з цих тверджень характеризує сукупні витрати:

а) $FC + VC$; б) $VC - FC$; в) $FC + VC + MC$; г) $(FC + VC)/Q$.

25. Крива пропозиції досконало конкурентної фірми в короткотерміновому періоді є:

а) частина кривої середніх змінних витрат, що лежить над кривою граничних витрат;

б) крива граничних витрат, що лежить вище кривої середніх змінних витрат;

в) частина кривої граничних витрат, що лежить вище кривої середніх сукупних витрат;

г) крива граничних витрат.

26. У моделі монополії вважається, що:

а) продавці і покупці сприймають ціни як задані;

б) проникнення на ринок нових фірм не обмежене;

в) у покупців обмежений вибір;

г) виробляється стандартизована продукція.

27. Якщо монополія в галузі замінюється на монополістичну конкуренцію, то від цього:

а) виграють продавці; б) виграють покупці;

в) ніхто не виграє; г) виграють і продавці, і покупці.

28. Якщо підприємство в умовах досконалої конкуренції максимізує прибуток, то:

а) прибуток на одиницю продукції може бути максимальний, але не обов'язково;

б) прибуток на одиницю продукції максимальний;

в) прибуток на одиницю продукції мінімальний;

г) існує надлишок ресурсів для виробництва продукції.

29. Цінова дискримінація — це:

а) дискримінація в оплаті праці робітників;

б) продаж за різними цінами однієї і тієї ж продукції різним покупцям; 2

в) підвищення ціни на товар більш високої якості;

г) експлуатація за рахунок встановлення більш високих цін на споживчі товари.

30. Монополістична конкуренція характеризується тим, що:

а) фірми, що діють на цьому ринку, випускають диференційовану продукцію;

б) фірми можуть абсолютно вільно вступати в ринок і виходити з нього;

- в) на ринку діє невелика кількість фірм;
- г) фірми знаходяться у взаємозалежності між собою.

31. Якщо при обсязі виробництва, що задовольняє умову $MP = MC$, сукупний дохід менший від сукупних змінних витрат, підприємство в умовах досконалої конкуренції має :

- а) закрити виробництво;
- б) виробляти продукцію та мати прибуток або не мати прибутку;
- в) збільшувати обсяг виробництва;
- г) виробляти продукцію, але нести збитки.

32. На відміну від конкурентної фірми монополіст:

- а) може призначати будь-яку ціну на товар;
- б) максимізує прибуток за умови $MP = MC$;
- в) при певній кривій попиту може вибирати комбінацію ціни і обсягу випуску, яка дає максимум прибутку;
- г) може виробити будь-який обсяг продукції і продати її за будь-яку ціну.

33. Що не належить до методів ведення нецінової конкуренції:

- а) реклама; б) надання гарантійного обслуговування;
- в) надання споживацького кредиту; г) сезонний розпродаж товарів.

34. Що з наведеного є ознакою лише досконало конкурентного ринку:

- а) фірма не має ринкової влади; б) лінія попиту є лінією середньої виручки фірми; в) фірма максимізує прибуток;
- г) фірма одержує економічний прибуток в довготерміновому періоді.

35. У довготерміновому періоді рівновага на монопольному ринку означає, що товари продаються за цінами, які:

- а) перевищують граничні витрати; б) дорівнюють граничним витратам;
- в) дорівнюють граничному доходу; г) дорівнюють середнім витратам.

36. Для ринку монополістичної конкуренції не є характерним:

- а) відносно великі витрати на виробництво і реалізацію продукції;
- б) обмежений контроль над цінами;
- в) неможливість впливу на еластичність попиту з боку виробника;
- г) використання засобів нецінової конкуренції.

37. Економічна модель не є:

- а) ідеальним типом економіки або політики;
- б) інструментом для економічних прогнозів;
- в) поясненням, як функціонує економіка та її окремі сектори;
- г) комплексом економічних принципів.

38. Які з наведених факторів визначають зміну величини попиту на продукт В:

- а) зміна ціни товару-замінника;
- б) зміна ціни товару В;

- в) зростання доходів споживача;
- г) зміна смаків споживача.

39. Які з наведених факторів спричиняють зміщення кривої попиту на товар А ліворуч:

- а) зростання населення; б) зниження ціни товару-субституту В;
- в) зростання грошових доходів; г) підвищення ціни товару-субституту В.

40. Щоб максимізувати корисність за обмеженого бюджету, споживач повинен:

- а) не купувати товари низької якості; б) бути впевненим, що ціна кожного товару дорівнює граничній корисності грошей;
- в) розподіляти дохід таким чином, щоб остання грошова одиниця, витрачена на купівлю товару, приносила такий же приріст корисності, як і грошова одиниця, витрачена на купівлю іншого товару;
- г) врівноважувати граничні корисності останніх одиниць товарів, що купуються.

41. Якщо еластичність попиту на товар становить 2,5 і ціна знижується від 2 грн. до,8 грн., то:

- а) обсяг попиту підвищився на 2,5 відсотка; б) обсяг попиту знизився на 2,5 відсотка; в) обсяг попиту підвищився на 25 відсотків;
- г) правильної відповіді немає.

42. Досягнення максимального обсягу випуску при певній технології означає, що:

- а) середній продукт досягає свого максимуму, а граничний продукт дорівнює нулю;
- б) середній і граничний продукти дорівнюють один одному;
- в) середній продукт досягає свого максимуму, а граничний продукт дорівнює нулю;
- г) граничний продукт дорівнює нулю, а середній продукт знижується.

43. В умовах досконалої конкуренції ціна дорівнює мінімальним середнім витратам:

- а) завжди; б) у довготерміновому періоді;
- в) ніколи; г) у короткотерміновому періоді.

44. У короткотерміновому періоді конкурентна фірма, яка максимізує прибуток або мінімізує збитки, не буде продовжувати виробництво, якщо:

- а) ціна продукту нижча мінімальних середніх витрат;
- б) середні постійні витрати вищі за ціну продукту;
- в) ціна продукту нижча граничних витрат;
- г) ціна продукту нижча мінімуму середніх змінних витрат.

45. Досконало конкурентна фірма — це:

- а) фірма, яка використовує методи тільки легальної конкуренції;

- б) фірма, яка не впливає на формування ринкової ціни;
- в) фірма, яка використовує будь-які форми конкурентної боротьби;
- г) фірма, якій вдається встановити бажану ціну в конкурентній боротьбі.

46. Якщо фірма, яка діє на досконало конкурентному ринку, скоротить пропозицію своєї продукції, то це:

- а) не здійснить ніякого впливу на ринок;
- б) призведе до зниження ринкової ціни продукту;
- в) виготовлення прототипу товару та проектування обладнання;
- г) оцінки ідей відносно задоволення основного попиту.

47. Якщо на ринку виконуються умови досконалої конкуренції, то в точці короткотермінової рівноваги за будь-яких умов ціна товару:

- а) буде дорівнювати середнім витратам; б) буде дорівнювати граничним витратам; в) дорівнюватиме його граничній корисності;
- г) дорівнюватиме сукупним витратам.

48. Нехай підприємство в умовах досконалої конкуренції реалізує 300 одиниць продукції по 2 грн. за одиницю. За цього рівня виробництва сукупні фіксовані витрати дорівнюють 00 грн., а сукупні змінні витрати — 00 грн. Виходячи з цього, можна сказати, що підприємство:

- а) має прибуток, але не обов'язково максимальний;
- б) максимізує прибуток; в) зазнає збитків;
- г) має зупинити виробництво в короткотерміновому періоді.

49. Правило $MR = MC$ спрацьовує:

- а) тільки в умовах досконалої конкуренції;
- б) у короткотерміновому, але не у довготерміновому періодах;
- в) у довготерміновому, але не у короткотерміновому періодах;
- г) і в короткотерміновому, і в довготерміновому періодах.

50. Ресурси розміщуються ефективно, якщо обсяг виробництва відповідає умові :

- а) $P = MC$;
- б) $MC = AVC$;
- в) $P = AFC$;
- г) $P = ЛКС$.

51. Монополіст, котрий максимізує прибуток буде знижувати ціну на свій продукт, якщо:

- а) середні витрати знижуються;
- б) витрати на рекламу збільшуються;
- в) граничний дохід вищий за граничні витрати;
- г) граничний дохід дорівнює граничним витратам.

52. Прикладом чого є твердження "Приватні вузи встановлюють плату за навчання для іногородніх студентів вищу, ніж для тих, хто мешкає в цій

місцевості":

- а) монополії у вищій освіті; б) цінової дискримінації;
- в) відсутності контролю держави над вищою освітою;
- г) неефективного розподілу ресурсів у вищій школі.

53. Монополіст, який бажає максимізувати прибуток, завжди виробляє такий обсяг продукції, за якого:

- а) попит нееластичний або одиничної еластичності;
- б) еластичний або одиничної еластичності;
- в) монополіст не бере до уваги еластичність попиту;
- г) одиничної еластичності.

54. Монополіст може продати 0 одиниць товару за ціною 00 грн. за одиницю, але продаж 1-ї одиниці товару викликає зниження ціни до 99,5 грн. Чому буде дорівнювати граничний дохід при переході виробництва з 0 до 1 одиниць?

- а) 100; б) 99,5; в) 94,0; г) 94,5.

55. Яке з цих перелічень зміни значень загальної корисності під впливом збільшення обсягу продукції на одиницю товару ілюструє дію закону спадаючої граничної корисності:

- а) 400; 500; 600; 700; б) 200;00; 700;000; в) 200; 250; 270; 280;
- г) 150; 350;50; 600

56. Ціна товару одиниці X складає,5 грн., а товару Y — грн. Якщо споживач оцінює граничну корисність товару Y у 30 умовних балів, то при якій граничній корисності товару X він максимізує корисність набору з цих двох товарів:

- а) 30 балів; б) 20 балів;
- в) 45 балів;
- г) 15 балів

57. Який з етапів побудови моделі є першочерговим:

- а) пізнання мотивів поведінки суб'єктів;
- б) кількісний виклад взаємозв'язків;
- в) пізнання взаємодії суб'єктів;
- г) збір та обробка фактів.

58. Загальний рівень цін та безробіття вивчається у курсі:

- а) макроекономіки; б) менеджменту;
- в) міжнародних фінансів; г) мікроекономіки.

59. Макроекономіка — це наука, що вивчає:

- а) економіку в цілому;
- б) поведінку і взаємодію окремих суб'єктів;
- в) виключно економічні відносини між людьми;
- г) як раціонально управляти домашнім господарством.

60. Мікросистема — це:

- а) система поглядів; б) система економічних питань;
- в) система відносин; г) система законодавчих актів.

61. Мікроекономіка, як самостійний розділ економічної науки, з'явилася:

- а) наприкінці XX століття; б) наприкінці XIX століття;
- в) у XVI столітті; г) у XVII столітті.

62. Макроекономіка визначається як наука що вивчає:

- а) економічні процеси, що відбуваються в національній економіці;
- б) тільки роль держави в економіці;
- в) глобальні тенденції економічного розвитку людства;
- г) ті ж проблеми, що і політична економія.

63. Мікроекономічний аналіз є характерним для:

- а) кейнсіанської теорії; б) інституціоналізму;
- в) неокласичної теорії; г) марксизму.

64. $U = f(Q_x Q_a \dots Q_n)$ — це функція:

- а) граничної корисності;
- б) кривої байдужості;
- в) бюджетної лінії;
- г) загальної корисності.

65. Коли відносна ціна одного з двох товарів —, а гранична норма заміщення також дорівнює, то споживач максимізує корисність:

- а) споживаючи тільки один з цих товарів; б) споживаючи обидва товари у співвідношенні 1; в) споживаючи обидва товари в рівних кількостях;
- г) цієї інформації для висновку недостатньо

66. Пан Сидорчук вважає, що йому однаково корисно споживати 8 склянок молока і 3 склянки кефіру чи 6 склянок молока і кефіру. У цьому випадку гранична норма заміщення кефіру на молоко дорівнює:

- а) 6 : 1; б) 4 : 6; в) 1 : 2; г) 2 : 4.

67. Віктор помітив, що він отримує 0 додаткових одиниць корисності від споживання останнього шоколадного батончика і 20 додаткових одиниць корисності від споживання останньої порції бананового морозива. Ціна батончика — 2 грн., бананового морозива — 5 грн. Як поступить Віктор для максимізації загальної корисності з урахуванням бюджетних обмежень:

- а) споживатиме більше морозива і менше батончиків; б) залишить споживання без змін; в) споживатиме більше батончиків і менше морозива;
- г) споживатиме більше і батончиків, і морозива.

68. Нахил бюджетної лінії відображає:

- а) кількість одного блага, яку споживач згоден поміняти на таку ж кількість іншого блага, щоб залишитися на тому ж рівні добробуту;

- б) межі можливого споживання двох благ при певних цінах на них;
- в) співвідношення цін двох благ;
- г) підвищення граничної норми заміщення одного блага іншим.

69. При заданих цінах на продукти харчування стан сімейного бюджету має тенденцію до:

а) збільшення в міру зростання доходу; б) зменшення в міру зростання доходу; в) зменшення в міру зменшення доходу; г) правильної відповіді немає.

70. Якщо споживання неякісних товарів має тенденцію зростати в міру збільшення цін на них, то це:

- а) парадокс Гіффена;
- б) закон Енгеля;
- в) ефект заміщення;
- ефект доходу.

71. Якщо величина попиту товару А зростає разом з ціною, то товар А є:

- а) товаром Енгеля; б) малоцінним товаром; в) звичайним товаром;
- г) товаром Гіффена.

72. Якщо ціна товару збільшується, ефект заміщення означає зменшення:

- а) споживання цього товару і збільшення споживання інших товарів;
- б) споживання цього товару й інших товарів;
- в) споживання тільки цього товару;
- г) споживання цього товару і ніяких змін у споживанні інших товарів.

73. Ефект доходу означає:

а) підвищення грошових доходів дає змогу споживачеві купувати меншу кількість нормальних товарів;

б) зменшення ціни товару дозволяє споживачеві купувати більше цього товару, оскільки він стає дешевшим від інших товарів;

в) ті зміни у споживанні, що спричинені зміною реального доходу споживача під впливом руху цін;

г) якщо ціна товару знижується, споживач має змогу купити більше усіх товарів за певного грошового рівня доходу.

74. Якщо ціна нормального товару А знижується, то ефект доходу:

- а) та заміщення дозволяють споживачеві придбати менше цього товару;
- б) та заміщення дозволяють споживачеві придбати більше цього товару;
- в) дозволяє купувати менше, а ефект заміщення — більше цього товару;
- г) дозволяє купувати більше, а ефект заміщення — менше цього товару.

75. Якщо ціна товару зростає, ефект заміщення спонукає споживача придбати менше товару, оскільки:

- а) товар тепер дорожчий порівняно з іншими товарами;
- б) реальний дохід споживача зменшується;
- в) реальний дохід споживача зростає;

г) товар тепер менш дорогий порівняно з іншими товарами.

76. Для товару Гіффена:

- а) ефект заміщення більший ефекту доходу;
- б) обсяг споживання зростає зі збільшенням доходу,
- в) ефект заміщення менший ефекту доходу;
- г) лінія попиту має від'ємний нахил.

77. Якщо крива "дохід—споживання" має позитивний нахил, то:

- а) обидва товари неякісні; б) один товар неякісний;
- в) обидва товари нормальні; г) усі відповіді неправильні.

78. Ефект заміщення спрацьовує, коли:

- а) скорочення грошових доходів спонукає споживача придбати більше нормальних товарів;
- б) зниження ціни товару дозволяє споживачеві купувати його більше, порівняно з іншими товарами за певного рівня грошових доходів;
- в) рівновага споживача може бути досягнута лише коли споживач купує товари-субститути;
- г) при підвищенні ціни товару споживач має змогу купити його більше за рахунок скорочення споживання інших товарів.

79. Коефіцієнт цінової еластичності попиту показує:

- а) реакцію покупця на зміну ціни; б) ступінь зміщення кривої попиту внаслідок зміни доходів; в) нахил кривої попиту;
- г) як бізнесмени можуть повертати свої фіксовані витрати.

80. Ціна товару X знизилась з 100 до 90 грн., завдяки чому обсяг попиту виріс з 50 до 90 шт. Ми можемо зробити висновок, що попит на товар X:

- а) знизився; б) має одиничну еластичність;
- в) еластичний; г) нееластичний;

81. Якщо попит на товар А нееластичний, то підвищення ціни товару А на 3 % приведе до таких наслідків:

- а) зниження обсягу попиту на товар А більш ніж на 3 відсотки;
- б) підвищення обсягу попиту на товар А більш ніж на 3 відсотки;
- в) зниження обсягу попиту на товар А менш ніж на 3 відсотки;
- г) підвищення обсягу попиту на товар А менш ніж на 3 відсотки.

82. Абсолютно еластичний попит описується лінією:

- а) розміщеною паралельно горизонтальній осі;
- б) спрямованою вгору і праворуч;
- в) розміщеною паралельно вертикальній осі;
- г) яка не може бути показана у двох вимірах.

83. Для яких товарів перехресна еластичність попиту дорівнює нулю:

- а) товарів-субститутів; б) доповнюючих товарів;
- в) товарів розкоші; г) товарів, що не мають заміників.

84. Еластичність попиту за доходами залежить від:

- а) ціни; б) смаків споживачів;
- в) рівня грошового доходу; г) пропонування певного товару.

85. Якщо зменшення ціни на 0 відсотків приведе до підвищення величини попиту на 6 відсотків, то такий попит:

- а) еластичний; б) нееластичний; в) одиничної еластичності;
- г) абсолютно еластичний.

86. Якщо, незважаючи на зміну ціни товару, загальна виручка не зміниться, коефіцієнт цінової еластичності:

- а) більший; б) дорівнює 0; в) менший; г) дорівнює.

87. Якщо довільна кількість товару продається за однаковою ціною, то попит на цей товар є:

- а) абсолютно нееластичний;
- б) абсолютно еластичний;
- в) нееластичний;
- г) попитом одиничної еластичності.

88. Якщо попит на сільськогосподарську продукцію нееластичний, то при високому врожаї доходи фермерів:

- а) зростуть, оскільки збільшиться обсяг проданої продукції;
- б) залишаться незмінними, оскільки відносне збільшення обсягу продажу буде дорівнювати відносному зниженню цін;
- в) скоротяться, оскільки відносне зниження цін буде більшим, ніж відносне збільшення обсягу продажу;
- г) зростуть, оскільки відбудеться зростання цін на продукцію, викликане збільшенням попиту .

89. Період часу, достатній для зміни кількості застосованої праці, але не достатній для зміни кількості капіталу:

- а) довготерміновий; б) короткотерміновий;
- в) миттєвий; г) не має виміру.

90. При зростанні обсягів виробництва ізокванта буде пересуватися:

- а) вниз і вправо; б) вгору і вправо; в) вгору і вліво; г) вниз і вліво.

6. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ЗВІТУ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

З метою контролю самостійної роботи, поглиблення і закріплення теоретичних знань, володіння методикою мікроекономічного аналізу та вміння коротко і змістовно викладати засвоєний матеріал, використовуючи його в практичних розрахунках, студенти вищих навчальних закладів економічних спеціальностей денної форми навчання відповідно до навчального плану мають письмово подати звіт з самостійної роботи.

Звіт з самостійної роботи виконується відповідно до переліку варіантів, затверджених кафедрою та наведених у даних методичних рекомендаціях. Звіт з самостійної роботи містить теоретичну частину (одне теоретико-методичне питання, яке обирається за списком) та розрахункову частину (задачу). Загальна кількість контрольних питань охоплює основні теми дисципліни.

Варіант розрахункової частини визначається номером, що відповідає літері з якої починається прізвище студента. Порядок вибору подано в таблиці:

<i>Перша літера прізвища</i>	<i>№ варіанта</i>	<i>Перша літера прізвища</i>	<i>№ варіанта</i>	<i>Перша літера прізвища</i>	<i>№ варіанта</i>	<i>Перша літера прізвища</i>	<i>№ варіанта</i>
А	1	З	8	О	15	Х	22
Б	2	І	9	П	16	Ц	23
В	3	Ї, Й	10	Р	17	Ч	24
Г, Ґ	4	К	11	С	18	Ш	25
Д	5	Л	12	Т	19	Щ	26
Е, Є	6	М	13	У	20	Ю	27
Ж	7	Н	14	Ф	21	Я	28

У відповіді на поставлені теоретичні питання потрібно чітко й стисло викласти їх сутність, основні положення, принципи, теоретичні підходи, пояснити причинно-наслідкові зв'язки у рамках мікроекономічного аналізу.

Задачі носять конкретно-практичний або умовний характер, їх розв'язання має супроводжуватись коментарями, поясненнями та висновками.

У процесі підготовки та виконання звіту з самостійної роботи слід вивчити рекомендовану літературу, ознайомитись з оглядами проблем господарської діяльності мікросистем у періодичних виданнях, визначитись з методами та інструментарієм мікроекономічного аналізу, які будуть використані для розв'язання практичних завдань.

Структурно звіт з самостійної роботи з дисципліни "Мікроекономіка" має складатись з:

титульної сторінки (див. Додаток А);

переліку питань варіанта й умови задачі на другій сторінці - одночасно виступає змістом роботи: напроти кожного завдання праворуч зазначаються відповідні сторінки звіту з самостійної роботи;

відповіді на теоретичні питання - текст роботи має бути чітким та грамотним. Малюнки, таблиці та діаграми повинні бути пронумеровані, охайно оформлені та мати назву. Цитати необхідно брати в «лапки» та супроводжувати відповідними посиланнями, які бажано розміщувати внизу сторінки, відокремлюючи від основного тексту лінією та нумеруючи у порядку послідовності. Вони повинні давати досить повну інформацію про джерело з якого взято матеріал та містити: дані про автора, назву книги чи статті, рік та місце видання (для журналів – номер, для газет – дату виходу), сторінку, на якій розміщено текст. Посилання у контрольній роботі можуть робитись і в тексті у дужках, наприклад: [10, с.27], де перша цифра «10» означає номер джерела в бібліографічному списку, а друга – «27» його сторінку;

розв'язання задачі;

списку використаних джерел – приводиться в кінці роботи в алфавітному порядку. При посиланні на джерела інформації вказується порядковий номер в переліку використаної літератури, номер сторінки.

Звіт з самостійної роботи має бути власноручно написаний розбірливим почерком або набраний на комп'ютері з одного боку окремих аркушів формату А4 (основний текст гарнітура – Times New Roman, кегль – 14, відстань між рядками – 1,5 інтервали; абзац – 1,25 см; поля: ліворуч – 2,5 см, праворуч – 1 см, угорі та внизу – 2 см). Обсяг контрольної роботи – 15-20 сторінок. Сторінки мають бути пронумеровані (у правому верхньому кутку арабськими цифрами без крапки наприкінці, дотримуючись наскрізної нумерації: першою сторінкою є титульна, другою – зміст, на них номер сторінки не проставляють).

Закреслення, довільні скорочення (крім загальноновживаних) не дозволяються. Графічний і табличний матеріал повинен бути оформлений відповідно до методичних вказівок по оформленню текстових документів.

Виконання кожного завдання слід починати з нової сторінки.

У кінці звіту наводиться список використаних джерел, складений в алфавітному порядку. Звіт зшивається. У кінці звіту студент ставить свій підпис та дату його виконання. Звіт пишуть державною мовою.

Виконаний звіт студент подає в установлений термін для рецензування на кафедру економіки підприємств (к. 98) або надсилає на адресу НАСОА. При позитивній оцінці звіту студента допускають до його захисту. Без захисту звіту студент не допускається до складання іспиту. Звіт з самостійної роботи, виконаний по варіанту, що не відповідає першій букві прізвища, повертається студенту без розгляду.

6.2. ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Методологія мікроекономіки: об'єкти, суб'єкти та моделі.
2. Економічні потреби, їх сутність та види.
3. Економічні інтереси та шляхи їх реалізації.
4. Домогосподарство як суб'єкт мікроекономіки.
5. Доходи домогосподарств їх структура та джерела формування.
6. Економіка домашнього господарства як базовий елемент мікроекономічного аналізу.
7. Порядок уподобань та оптимальний план домогосподарства.
8. Попит домогосподарства.
9. Пропозиція домогосподарства
10. Підприємство як виробнича одиниця мікроекономіки.
11. Підприємництво, його суть та основні принципи.
12. Організаційні форми підприємництва та їх характеристика.
13. Функції фірми та їх відображення у стратегії бізнесу.
14. Аналіз поведінки фірми на ринку.
15. Необхідність та суть державного регулювання підприємництва.
16. Економічні функції підприємства в ринковій економіці.
17. Способи ринкової поведінки економічних суб'єктів.
18. Сильні та слабкі сторони кардиналістської теорії поведінки споживача.
19. Товар Гіффена: теоретична модель чи реальність.
20. Сильні та слабкі сторони ординалістської теорії поведінки споживача.
21. Корисність товару як чинник формування ціни.
22. Споживання і попит на конкурентному ринку.
23. Особливості попиту та пропозиції на українському ринку праці.
24. Сутність та економічна природа попиту і пропозиції.
25. Чинники впливу на попит та пропозицію в умовах формування ринкової економіки.
26. Кількісні методи прогнозування попиту на товар (послугу).
27. Еластичність і пристосування до ринку.
28. Вплив еластичності попиту на поведінку українських фірм.
29. Теорія рівноваги Л. Вальраса та її сутність.
30. Виробництво як процес суспільної праці.
31. Технологія виробництва.
32. Гуманізація сучасного виробництва: сутність та шляхи розвитку.
33. Основні економічні фактори виробництва.
34. Обмеженість виробничих ресурсів: проблеми вибору та пошуку альтернативних варіантів їх використання
35. Оптимальне розміщення виробничих ресурсів у галузі та економіці.
36. Індивідуальна та суспільна оптимальність у сфері виробництва
37. Витрати виробництва, їх види та характеристика.
38. Типологія витрат фірми та їх значення для обґрунтування управлінських рішень.
39. Витрати та оптимальний план виробництва.

40. Прибуток: суть та шляхи збільшення.
41. Максимізація прибутку і конкурентна пропозиція.
42. Результативність виробництва та форми виміру.
43. Використання у ціноутворенні поняття беззбитковості.
44. Зростаючий, постійний чи спадний ефект масштабу у життєвому циклі фірми.
45. Економіка невизначеності та ризик. Шляхи зниження ризику.
46. Альтернативи механізму координації: централізоване планування та ринок.
47. Інфраструктура ринку: суть та необхідність створення.
48. Формування ринкової інфраструктури в Україні.
49. Конкуренція, її економічна природа та значення в сучасних умовах господарювання.
50. Конкуренція, її види та функції в ринковій економіці.
51. Досконала конкуренція: модель чи реальність?
52. Конкуренція та досягнення оптимуму розміщення у виробництві та обміні приватних благ.
53. Недосконалість ринку та проблеми функціонування сучасної економіки.
54. Ринкові структури в сучасних економічних умовах.
55. Взаємозв'язок ринкової структури та інноваційного процесу.
56. Цінові стратегії фірми в умовах недосконалої конкуренції. Правила ціноутворення.
57. Економічна природа монополій та типи монополій. Монополії в економіці України.
58. Основні інструменти державного регулювання ринку.
59. Необхідність та сутність державного регулювання цін.
60. Форми монополістичних об'єднань та їх сутність.
61. Природні монополії та методи регулювання їх діяльності у сучасних умовах.
62. Порівняльний аналіз регулювання природних монополій країн Заходу та України.
63. Особливості поведінки та регулювання українських природних монополій.
64. Місце та роль монополістичних об'єднань в сучасній економіці.
65. Антимонопольна політика держави та її сутність.
66. Антимонопольна політика держави в Україні.
67. Цілі, методи та ефективність антимонопольного регулювання.
68. Втрати при монополізмі: теорія і практика.
69. Роль монополій у розвитку інноваційного процесу.
70. Теорії олігополії.
71. Особливості поведінки олігополістичних фірм на Україні.
72. Протиріччя між конкурентними перевагами та монополістичними тенденціями у сучасній економіці: перемога чи компроміс?
73. Ринок монополістичної конкуренції та ефективність.
74. Аналіз конкурентного середовища при прийнятті стратегічних рішень.
75. Державне регулювання цін в умовах ринкової економіки: мета, методи та результати.

76. Реклама: економічна ефективність та інтереси суспільства.
77. Теорія ринків ресурсів.
78. Земельна рента: економічна необхідність та соціальна справедливість.
79. Механізм утворення диференціальної ренти I та II.
80. Монопольна та екологічна рента, їх сутність.
81. Формування ринків факторів виробництва.
82. Значення інформації в сучасній економіці та ринок інформаційних послуг.
83. Ринок праці: мікроекономічний аналіз.
84. Заробітна плата: сутність, види та системи.
85. Монопсонія. Граничні та середні витрати на працю для монопсонії.
86. Профспілки та зайнятість на моносонічних ринках робочої сили.
87. Теоретичні проблеми та практика регулювання ринку праці.
88. Механізм ціноутворення на ринку факторів виробництва.
89. Ринок капіталу. Гранична норма окупності інвестицій.
90. Шляхи ефективного використання економічних ресурсів.
91. Формування та розподіл зовнішніх ефектів в умовах транзитивної економіки.
92. Модель загальної ринкової рівноваги.
93. Загальноекономічна ефективність та оптимальність.
94. Зовнішні ефекти як стимулюючі та стримуючі фактори розвитку ринкової економіки.
95. Вплив зовнішніх ефектів на структуру виробництва.
96. Зовнішні ефекти та суспільний благоустрій.
97. Ефективність конкурентної ринкової структури.
98. Теорія розміщення та ефективного забезпечення суспільними благами.
99. Продукт наукових досліджень та розробок як суспільне благо.
100. Проблеми забезпечення суспільними благами у сучасній економіці: визначення ефективного об'єму виробництва.

6.3. ВАРІАНТИ РОЗРАХУНКОВОЇ ЧАСТИНИ ЗВІТУ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ 1

В таблиці наведені дані про набори байдужості двох товарів: А та В.

Споживчий кошик	Набори байдужості I		Набори байдужості II		Набори байдужості III	
	A	B	A	B	A	B
1	400	100	480	120	320	80
2	350	120	420	144	280	96
3	300	145	360	174	240	116
4	250	175	300	210	200	140
5	200	210	240	252	160	168
6	150	250	180	300	120	200

Завдання:

1. Побудувати карту кривих байдужості.
2. Визначити граничну норму заміни товару А товаром В по трьох варіантах наборів байдужості, та її динаміку, якщо послідовно змінюються уподобання щодо споживчих кошиків від першого до шостого.
3. Яка з кривих байдужості відображає найвищий рівень корисності?
4. Чи можна використати наявну інформацію для визначення оптимальної точки вибору споживача? Обґрунтувати відповідь.

ВАРІАНТ 2

Внаслідок збою роботи комп'ютера зникла інформація необхідна аналітику для прогнозу діяльності фірми. Відновіть її:

Q	FC	VC	TC	MC	AFC	AVC	ATC
0							
2			39				
4		42					
6						12,2	
8	20			30			

ВАРІАНТ 3

Співвідношення витрат праці та щоденного обсягу продукції наведено в таблиці. Обчислити середній та граничний продукт і побудувати їх криві.

Витрати праці, L	Сукупний продукт праці, TP_L	Середній продукт праці, AP_L	Граничний продукт праці, MP_L
0	0		
1	3		
2	20		
3	35		
4	45		
5	50		
6	53		
7	55		
8	55		
9	52		

Завдання:

1. Визначити граничний і середній продукт праці та побудувати відповідні криві продуктивності.
2. Визначити, за якого рівня використання праці крива граничної продуктивності перетне криву середньої продуктивності.
3. У короткостроковому періоді фірма може варіювати використання трудових ресурсів, але не може вплинути на величину використовованого капіталу. Чи вплине зміна у витратах капіталу на розташування кривої граничної продуктивності?

ВАРІАНТ 4

Функція попиту на товар задана формулою $Q_D=6-P$, а функція пропозиції $Q_S= -3+2P$, де Q_D – обсяг попиту в млн. шт., Q_S – обсяг пропозиції в млн. шт., P – ціна у грн.

Завдання (розв'язок представити аналітично та графічно):

1. Визначити ціну ринкової рівноваги і обсяг продажу.
2. Припустимо, що ринкова ціна становить 2 грн, яким буде обсяг продажу? Визначити величину незадоволеного попиту.
3. Яка ситуація складається на ринку, якщо ціна підніметься до 4 грн за одиницю товару?

ВАРІАНТ 5

На чотирьох однакових за розміром та рівноцінних за розташуванням ділянках землі одержано врожай соняшнику відповідно: на кращій – 30 ц, на середній – 25 ц, на гіршій – 15 ц. Ринкова ціна за 1 ц соняшнику становить 370 гривень. Розрахувати диференціальну ренту, яку отримають підприємці на середній та кращій ділянках.

ВАРІАНТ 6

Підприємство обирає один із запропонованих технологічних проектів виробництва заданого обсягу продукції (таблиця).

Проекти	K_1	K_2	L
A	2	20	5
B	3	21	6
C	2	19	6
D	2	23	6
F	1	15	10

Завдання:

1. Визначити технологічно ефективний спосіб виробництва.
2. Визначити економічно ефективний спосіб виробництва, якщо ціна одиниці K_1 - 2000 грн., K_2 - 1500 грн, L - 1000 грн.,.

ВАРІАНТ 7

В таблиці наведені дані щодо обсягів виробництва фірмою товару А та витрат на його виробництво.

Завдання:

1. Розрахувати значення сукупних витрат, сукупної виручки та економічного прибутку за трьох рівнів цін: 15 гр.од, 13 гр.од., 9 гр.од.
2. Визначити ринкові стратегії поведінки фірми, що випускає товар А в залежності від рівня ринкових цін.
3. Визначити відповідні рівноважні обсяги виробництва.
4. Побудувати на графіку криві сукупних витрат та сукупної виручки за трьох рівнів цін. Позначити точки рівноваги за кожного рівня цін.

Q (од.)	FC (грн.)	VC (грн.)	TC (грн.)	TR1 (грн.)	EP1 (грн.)	TR2 (грн.)	EP2 (грн.)	TR3 (од.)	EP3 (грн.)
0	20	0							
1	20	10							
2	20	20							
3	20	30							
4	20	40							
5	20	50							
6	20	60							
7	20	80							
8	20	110							

ВАРІАНТ 8

В таблиці наведено дані про обсяг попиту на товар А за різних рівнів цін.

Ціна (P)	Обсяг попиту (Q)	Виручка від продажів (TR)	Гранична виручка (MR)	Коефіцієнт еластичності попиту за ціною (E_D)
2,1	10			
1,8	20			
1,5	30			
1,2	40			
0,9	50			
0,6	60			
0,3	70			

Завдання:

1. Побудувати криву попиту.
2. Розрахувати показники сукупної виручки та коефіцієнту цінової еластичності попиту за ціною.
3. Побудувати криву сукупної виручки, граничної виручки. Визначити, за якої ціни сукупна виручка буде максимальною.
4. Обґрунтувати, чи є зв'язок між значеннями коефіцієнту еластичності, напрямом зміни показника сукупної виручки та граничної виручки.

ВАРІАНТ 9

В таблиці наведені дані про витрати фірми.

Q	P	TR	AR	MR	TFC	TVC	TC	AFC	AVC	ATC	MC
0	15				20	0					
1						10					
2						19					
3						30					
4						42					
5						56					
6						73					
7						95					
8						125					

Завдання:

1. Розрахувати відповідні показники та заповнити таблицю.
2. Визначити, за якого обсягу випуску фірма максимізує прибуток або мінімізує збитки. Визначити стратегію ринкової поведінки фірми.
3. Побудувати криві AR, MR, ATC, AVC, AFC, MC. Покажіть оптимальний обсяг виробництва. Обґрунтувати відповідь.
4. Чи функціонує фірма в умовах досконалої конкуренції? Відповідь обґрунтувати.

ВАРІАНТ 10

Споживач купує два блага А та В. Попит на благо А описується функцією: $Q_{DA} = 100 - 4P_X$ Попит на товар В - функцією $Q_{DB} = 50 - 4P_Y$ Знайти прямі та перехресні показники еластичності попиту за ціною, якщо ціна на товар А змінилась з 2 гр.од до 3 гр.од за одиницю товару, а товару В – з 3 до 5 гр.од. за одиницю товару. Вказати характер взаємозалежності споживання благ.

ВАРІАНТ 11

Постійні витрати фірми становлять 60 грн., змінні – наведені в таблиці. Розрахуйте сукупні, середні та граничні витрати. Результати розрахунків занесіть у таблицю. Побудуйте криві витрат та зробіть висновки за результатами проведеного аналізу.

Q (од.)	FC (грн.)	VC (грн.)	TC (грн.)	AFC (грн.)	AVC (грн.)	ATC (грн.)	MC (грн.)
0		0					
1		45					
2		85					
3		120					
4		150					
5		185					
6		225					
7		270					
8		325					
9		390					
10		465					

ВАРІАНТ 12

Власник невеликого фермерського господарства працює 40 годин на тиждень, обробляючи свої 20 га землі. Упродовж року фермер наймав робітника, якому він виплатив 8000 грн зарплати. Він також узяв позику в банку у розмірі 30 000 гривень на придбання техніки. Виплата відсотків за позику становить 5000 гривень на рік. Первинна вартість техніки становить 100 000 гривень, річна сума амортизації — 20 000 грн. Нинішня ринкова вартість техніки — 80 000 гривень. Бухгалтерські розрахунки, зроблені в кінці року, містять інформацію про явні витрати фермера, які наведено в таблиці.

Таблиця

Стаття витрат	Бухгалтерські витрати, грн.
Заробітна плата	8000
Виплата процентів за позику	5000
Амортизація	20000
Різне (матеріали, паливо, енергія тощо)	12000
Усього	45000

Для підприємця альтернативою роботі на власній фермі є можливість працювати агрономом в агрофірмі. Він підрахував, що міг би заробити там за рік 5000 гривень працюючи 40 годин и тиждень. Фермер міг би також здати свої 20 га землі в оренду і отримувати ренту. Припустимо, що річна орендна плата з цієї землі становить 300 гривень за гектар. Працюючи фермером, він відмовляється від можливості отримати 6000 гривень орендної плати за свої 20 га землі. Річний відсоток на депозит в банку становить 10%.

Визначити неявні та економічні витрати фермера.

ВАРІАНТ 13

У короткостроковому періоді фірма може варіювати використання трудових ресурсів, але не може вплинути на величину використовуваного капіталу. Таблиця показує, як змінюється випуск продукції внаслідок зміни обсягів застосовуваної праці.

Кількість зайнятих, чол	Сукупний продукт праці, TP_L	Середній продукт праці, AP_L	Граничний продукт праці, MP_L
1	35		
2	90		
3	180		
4	272		
5	355		
6	420		
7	455		
8	480		
9	495		
10	480		

Завдання:

1. Визначити граничний продукт праці (MP), середній продукт праці (AP).
2. Побудувати криві MP і AP.
3. Визначити, при якому рівні використання праці крива MP перетне криву AP. Дати економічне пояснення.

ВАРІАНТ 14

Визначити, як впливають перераховані в таблиці зміни на попит та пропозицію? Охарактеризуйте їх вплив за допомогою кривих попиту та пропозиції (поставте «галочки» у колонках, назва яких характеризує ефект зміни).

Зміна (за інших рівних умов)	Зрушення кривої попиту	Рух вздовж кривої попиту	Зрушення кривої пропозиції	Рух вздовж кривої пропозиції
1. Зміна цін на товари-доповнювачі				
2. Зміна цін конкуруючих товарів				
3. Запровадження субсидій на виробництво товару				
4. Впровадження нової технології				
5. Кількісна зміна сегменту ринку				
6. Зміна моди на товар				
7. Зміна режиму доступу експортних товарів на ринок				
8. Зміна споживчих доходів				
9. Впровадження прямого податку на товар				
10. Зміна цін на сировину				

ВАРІАНТ 15

Споживач весь свій дохід витрачає на два товари: А та В. Дані таблиці характеризують криву байдужості споживача. Ціна товару А становить 10 грн, а В – 7,5 грн. Дохід споживача – 90 грн.

Таблиця

Набір	Х (одиниць)	У (одиниць)
1	1	15
2	2	10
3	3	8
4	4	7
5	5	6
6	6	5

Завдання:

1. Зобразити криву байдужості.
2. Побудувати бюджетну лінію споживача.
3. Визначити оптимальний набір товарів А та В, який максимізує корисність споживача.
4. Визначте граничну норму заміни АВ та її динаміку, якщо споживач послідовно змінює уподобання щодо споживчих кошиків від першого до шостого.

ВАРІАНТ 16

На ринку нафти є три покупці. За ціни 120 дол. за барель обсяг попиту першого становить 10 тис., другого – 12 тис., третього – 8 тис. барелів. Відповідно за ціною 110 дол. за барель – 20 тис., 23 тис., 17 тис. барелів; 105 – 35 тис., 39 тис., 26 тис.; 90 – 55 тис., 60 тис., 39 тис.; 80 – 80 тис., 87 тис., 54 тис. Побудувати табличну та графічну модель ринкового попиту на кукурудзу.

ВАРІАНТ 17

Споживач має придбати три набори товарів: по 3 одиниці товару А та одній одиниці товару В. Ціна товару А дорівнює 70 гр. од., товару В – 210 гр. од. Бюджет споживача становить 1260 гр.од.

Завдання:

1. Визначити, чи зможе споживач придбати заплановані три набори товарів?
2. Побудувати бюджетну лінію споживача, позначити точку на графіку, яка відповідає необхідному набору товарів. Розрахувати, чи вистачить йому на це коштів.
3. Якщо ціна товару А зросте до 90 гр.од., як зміниться бюджетна лінія споживача? Побудувати нову бюджетну лінію на тому ж графіку.
4. Визначити, чи вдасться споживачу придбати три заплановані набори товарів. Який набір товарів він зможе придбати?

ВАРІАНТ 18

Споживач здійснює вибір між купівлею товарів А, В та С. Ціна товарів становить відповідно 2, 1 та 4 дол./ од. Дані таблиці відображають сукупну корисність різної кількості цих товарів. Бюджет споживача на купівлю цих товарів становить 38 дол.

Q, кг	TU _A , ют.	TU _B , ют.	TU _C , ют.
1	32	29	10
2	63	39	19
3	93	57	27
4	122	74	34
5	150	90	40
6	177	105	45
7	203	119	49
8	227	131	52

Завдання:

1. Визначити граничну корисність і граничні зважені для кожного товару.
2. Визначити оптимальний набір споживача при заданому бюджеті та сукупну корисність оптимального набору.
3. Які набори товарів також максимізують корисність споживача, їх сукупні корисності та необхідні бюджети для придбання.

ВАРІАНТ 19

В таблиці наведені дані про функцію попиту на продукцію фірми та її змінні витрати. Відомо, що постійні витрати фірми становлять 80 грн.

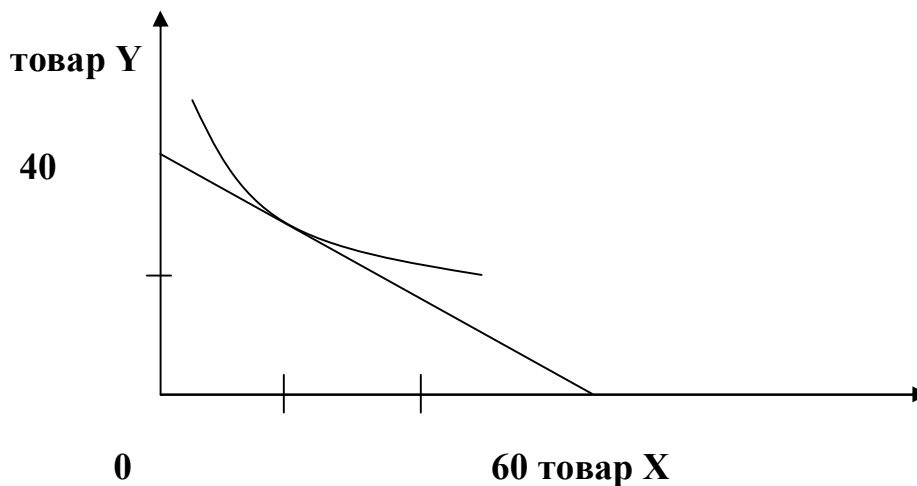
Q	P	TVC	TC	TR	MC	MR	EP
1	120	50					
2	115	90					
3	110	125					
4	105	158					
5	100	195					
6	95	235					
7	90	280					
8	85	335					
9	80	400					
10	75	475					

Завдання:

1. Зобразити криву загального доходу і криву загальних витрат, криву граничного доходу і криву граничних витрат.
2. За якого обсягу виробництва продукції фірма максимізує прибуток?
3. Чи діє фірма на конкурентному ринку? Відповідь обґрунтуйте.

ВАРІАНТ 20

На графіку подано криву байдужості й бюджетну лінію певного споживача.

Завдання:

1. Визначити дохід споживача, якщо ціна товару X становить 8 грн. од.
2. Визначити ціну товару Y?
3. Побудувати бюджетну лінію, якщо ціна на товар X зросте до 10 грн.од.
4. Записати рівняння двох бюджетних ліній.

ВАРІАНТ 21

В таблиці наведена інформація про витрати і доходи певної фірми.

Q	TFC	TVC	TC	MC	P	TR	MR
0		0	150		200	0	
1		110		110	175		
2			320			300	
3			366		135		
4		250				480	
5			445		105		
6		360			90		

Завдання:

1. Заповнити відсутні дані. 2. Визначити рівноважні ціну та обсяг виробництва. 3. Чи функціонує фірма в умовах досконалої конкуренції? Обґрунтуйте відповідь.

ВАРІАНТ 22

Попит та пропозицію на ринку товару X задано функціями: $Q_D = 14 - P$ та $Q_S = 2P - 4$. Визначити параметри рівноваги на даному ринку. Припустимо, що виробництво даного товару дотується з бюджету в розмірі 2 гр. од. Визначити параметри ринкової рівноваги та величину виплат з бюджету.

ВАРІАНТ 23

1. Цінова еластичність попиту і її фактори. Дугова еластичність попиту.
2. Рівновага конкурентної фірми в довгостроковому періоді.

Задача

Дані таблиці відображають зміну випуску внаслідок зміни обсягів праці протягом короткострокового періоду.

Витрати праці чол./тиждень	Обсяг виробництва, тис.од./тиждень	Сукупний продукт фактичної праці (TP)	Середній продукт фактичної праці (AP)	Граничний продукт фактичної праці (MP)
0	0	20		
1	10	25		
2	19	30		
3	27	35		
4	34	40		
5	40	45		
6	45	50		
7	49	55		
8	52	60		
9	54	65		
10	55	60		

Завдання:

1. Розрахувати середній та граничний продукт праці та занести дані в таблицю.
2. Побудувати криві сукупного, середнього та граничного продукту фактичної праці.
3. На основі отриманих даних зробити висновки.

ВАРІАНТ 24

В таблиці представлена виробнича сітка підприємства.

L \ K	1	2	3	4	5	6
1	10	14	17	20	22	24
2	14	20	24	28	32	35
3	17	24	30	35	40	42
4	20	28	35	40	45	49
5	22	32	40	45	50	55
6	24	35	42	49	55	60

Завдання:

1. За даними виробничої сітки побудуйте ізокванти для $Q=24$, $Q=35$, $Q=40$.
2. Розрахувати технологічну норму заміщення капіталу працею.
3. Визначити середній продукт праці та капіталу, якщо використовується дві одиниці капіталу та чотири працівники.

ВАРІАНТ 25

Функція попиту на товар $Q_d=40-P$, а функція пропозиції: $Q_s=9P-10$. Визначити рівноважну ціну й рівноважний обсяг продажу. Як зміниться ситуація на ринку, якщо буде введено прямий податок розміром 2 грн. з кожної проданої одиниці товару. Визначити величину податкових надходжень та частки в них споживача й виробника.

ВАРІАНТ 26

У таблиці наведені дані про загальні витрати підприємства на виробництво продукції.

Завдання:

1. Визначити величини сукупних, середніх і граничних витрат.
2. Побудувати криві середніх сукупних, середніх змінних, середніх постійних і граничних витрат.
3. На основі отриманих даних зробити висновки.

Q, Од. виробів	TC	TFC	TVC	MC	ATC	AFC	AVC
0	40	40		–	–	–	–
1	80	40					
2	102	40					
3	118	40					
4	130	40					
5	144	40					
6	160	40					
7	180	40					
8	203	40					
9	234	40					
10	280	40					
11	348	40					

ВАРІАНТ 27

У таблиці наведені дані про попит на товар А за різних ринкових цін.

Q _d , шт	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
P, гр.од / шт.	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2	0

Завдання:

1. Розрахувати коефіцієнти цінової еластичності попиту та занести їх у таблицю.
2. Визначити, за якого значення цін, наведених у таблиці, попит буде еластичний? одиничної еластичності? нееластичний?
3. Визначити суму виручки (TR) за товар А за кожного значення ціни та занести отримані дані у таблицю. Пояснити, як зміна ціни впливає на виручку за різного значення коефіцієнту еластичності.
4. Побудувати криву попиту на товар А.
5. Дати економічну інтерпретацію коефіцієнту цінової еластичності при зміні ціни з 8 до 6 дол., а також при зміні ціни з 18 до 16 дол.

ВАРІАНТ 28

Споживач планує придбати три товари: А, В, та С, сукупна корисність споживання яких наведена у таблиці. Ціна одиниці продукту складає: А - \$2, В - \$2, С - \$1. Бюджет, призначений для закупок, складає \$21.

Одиниць за порядком	Сукупна корисність		
	А	В	С
1	200	80	50
2	290	150	95
3	370	210	135
4	440	260	170
5	500	300	200
6	550	330	225

Завдання:

1. Визначити граничну корисність і граничні зважені для кожного товару.
2. Визначити оптимальний набір споживача при заданому бюджеті та сукупну корисність оптимального набору.
3. Визначити оптимальний набір, якщо бюджет призначений для цих цілей, зросте на \$5, а також сукупну корисність оптимального набору.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ "МІКРОЕКОНОМІКА"

1. Алексеева В.Е., Арфеева М.В., Мешков А.В. и др. Микро- и макроэкономика: задачи, упражнения, математическое обеспечение. – СПб: Изд. Михайлова В.А., 1997.
2. Базілінська О.Я., Мініна О.В. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2004.
3. Башнянин Г.І., Щедра О.В., Бойчук І.В., Буряк О.П., Вовчак О.Д. Мікроекономічна теорія: Навч. посіб. – Л.: Новий Світ-2000, 2007.
4. Базилевич В., Лук'янов В., Писаренко Н., Квіцинська Н. Мікроекономіка: Оп. консп. лекц. – К.: Четверта хвиля, 1997.
5. Безугла В.О., Постіл І.І. Мікроекономіка: Навч. посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2007.
6. Будаговська С., Кілієвич О., Луїна І., Пахомова Т., Романюк О., Сніжко А., Сніжко О. Мікроекономіка і макроэкономика: Підруч.: У 2 ч. – К.: Вид-во С.Павличко «Основи», 2001.
7. Ватаманюк З.Г. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка. – К.: Альтернативи, 2001. –
8. Ватаманюк О.З. Мікроекономіка: Навч. посіб. – Л.: Інтелект-Захід, 2004.
9. Веріан Г.Р. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід: Підруч. – К.: Лібра, 2006.
10. Вечканов Г.С., Вечканова Г.Р. Микроэкономика: завтра экзамен – СПб.: Питер, 2001.
11. Вініченко І.І., Дацій Н.В., Корецька С.О. Мікроекономіка: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.
12. Гальперин В.М., Ігнат'єв С.І., Моргунов В.І. Микроэкономика: В 2-х т. – СПб.: Эконом.школа, 1999. – Т.1..
13. Гончарова Н.О., Ігнатюк А.І., Малиш Н.А., Тігова Т.М., Філюк Г.М. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2005.
14. Горбачевська О.В., Мартін О.М. Мікроекономіка в задачах: розв'язки та пояснення: Навч. посіб. – Л.: Львів. банк. ін-т., 2004.
15. Горобчук Т.Т. Мікроекономіка: Навч.-метод. посіб. – Ж.: Житомир. інж.-технол. ін-т., 2002.
16. Горошко М.Ф., Кулішов В.В. Мікроекономіка: тести, ситуації, задачі: Навч. посіб. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003.
17. Горбачевська О.В. Графічні побудови в мікроекономіці: Навч. посіб.–Л.: Львів. банк. ін-т., 2002.
18. Гронтовська Г.Е., Косік А.Ф. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2004.
19. Гронтовська Г.Е., Косік А.Ф. Мікроекономіка. Практикум: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2004.
20. Долан Э., Линдсей Д. Микроэкономика: Пер. с англ. В.Лукашевича и др. / Под. общ. ред. Б. Лисовика и В.Лукашевича. – СПб.: Эконом. школа, 1994.
21. Емцов Р.Г., Лукин М.Ю. Микроэкономика: Учебн. – М.: Изд-во «ДИС», 1997.
22. Ивашковский С.Н. Экономика: микро- и макроанализ: Учебн. – М.: Дело, 1999.
23. Задоя А.О. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи. – К.: «Знання», КОО, 2003.
24. Земляков Д.Н. Микроэкономика. – М.: ИНФРА - М., 2000.
25. Карагодова О.О., Черваньов Д.М. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: Четверта хвиля, 1997.
26. Кириленко В.І. Мікроекономіка: Навч. пос. – К.: Таксон, 1998.
27. Косік А.Ф., Гронтовська Г.Е. Мікроекономіка: навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
28. Корнейчук Б. В. Микроэкономика: Учеб.пос. – СПб.: Питер, 2003.
29. Кулішов В.В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум. Навч. пос. – Львів: Магнолія плюс, 2004.
30. Кириленко В.І. Мікроекономіка: Навч. посіб.– К.: Таксон, 1998.
31. Лісовий А.В. Мікроекономіка: Курс лекцій – Ірпінь: АДПСУ, 2002.

32. Макконел К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. - К.: Хагар-Демос, 1993.
33. Максимова В.О. Микроэкономика: Учеб.– М.: Соминтек, 1996.
34. Мікроекономіка: Навч. посіб. / Під ред. В.П.Вихруща. – Бучач, 1994.
35. Мікроекономіка: Підруч. / Ред.: В.Д. Базилевич – К.: Знання, 2007.
36. Мікроекономіка: Метод. вказівки до викон. індивід. розрахунк. робіт / Н.В. Андреюк – К.: НУХТ, 2003.
37. Міхов Л.І., Кірова Л.Л. Мікроекономіка: Навч. посіб. – Донецьк: Юго-Восток, Лтд, 2006.
38. Микро-, макроэкономика: Практикум / Под общ.ред. Ю.А. Огибина. – СПб: «Литера плюс», «Санкт-петербург оркестр», 1994.
39. Микроэкономика: теория и российская практика: Учебн. / Под ред. А.Г. Грязновой, А.Ю. Юданова. – М.: «Изд-во ГНОМ и Д», 2001.
40. Наливайко А.П., Євдокимова Н.М., Задорожна Н.В. Мікроекономіка. – К: КНЕУ, 1999.
41. Нарижна Л.Д., Пономарьова Л.Н. Мікроекономіка в схемах: Навч. посіб. – Краматорськ: Донбас. держ. машинобуд. акад, 2006.
42. Нуреев Р.М. Курс микроэкономики: Учеб. – М.: НОРМА–ИНФРА, 2001.
43. Нуреев Р.М. Сборник задач по микроэкономике. – М.: Норма, 2003.
44. Оберендер У. Основы микроэкономики. Введение в теорию производства, спроса и рынка. – М: Самит-книга, 1997.
45. Овчинников Г.П. Микроэкономика. – СПб: Эконом. школа, 1992.
46. Огибин Ю.А. Микро-, макроэкономика: Практикум. Задачи, тесты и ситуации. – СПб.: Литера Плюс, 1997.
47. Піндайк Р., Рубінфелд Д. Мікроекономіка: Пер. з англ. А.Олійник, Р.Скільський. – К.: Основи, 1996.
48. Пода А.К., Вашків О.П., Куц Л.Л. Мікроекономіка. Навч. посіб. – К.: ІСДО, 1995.
49. Прищепа Н.П. Мікроекономіка: Навч.-метод. посіб. – Луганськ: Альма-матер, 2005.
50. Протас В.Ф. Микроэкономика: структурно-логические схемы: Уч. пос. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
51. Райхлин З. Основы экономической теории. Микроэкономическая теория рынков продукции. – М.: Наука, 1995.
52. Рябикина А.А., Быкова Т.В. Основы микроэкономики. Что такое спрос и предложение. – СПб.: Лань, 1997.
53. Сафрончук М.В. Микроэкономика: курс лекций. – М.: Эксмо, 2006.
54. Селищев А.С. Практикум по микроэкономике. – СПб: Питер, 2006
55. Семюелсон П.А., Нордгауз В.Д. Мікроекономіка: Пер. з англ. — К.: Основи, 1998.
56. Симкина Л.Г., Корнейчук Б.В. Микроэкономика – СПб.: Питер, 2002.
57. Слухай С.В. Довідник базових термінів та понять з мікроекономіки. – К.: Лібра, 1998.
58. Стасюк І.В. Мікроекономіка: Навч. посіб. – Л.: Афіша, 2004.
59. Стеблій Г.Я. Мікроекономіка: Навч. посіб. – Л: Львів. банк. ін-т., 2004.
60. Тарануха Ю.В. Микроэкономика: тесты, графические упражнения, задачи. – М.: «Дело и Сервис», 2006
61. Тарасевич Л.С., Гребенников П.И., Леусский А.И. Микроэкономика: Учебник. – М.: Юрайт-Издат, 2003. – 375 с.
62. Франк Р.Х. Микроэкономика и поведение. – М.: ИНФРА-М, 2000.
63. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: анализ и приложения: В 2-х т. – М.: Финансы и статистика, 1992.
64. Яковлева Е.Б. Микроэкономика. – М.: Акалис, 1997.
65. Ястремський О.І., Гриценко О.Г. Основи мікроекономіки: Підручн. – К.: Знання, 1998.

ДОДАТОК А:
Титульна сторінка звіту з самостійної роботи:

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Кафедра економіки підприємств

**ЗВІТ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ „МІКРОЕКОНОМІКА”**

Варіант __

Виконав: студент ____ курсу
факультету
групи _____

(прізвище, ініціали)

Перевірив:

Київ – 20__

ДОДАТОК Б: Критерії оцінювання знань студента

Критерії оцінювання звіту з самостійної роботи

При оцінюванні знань студентів враховується:

1. Правильність розуміння та усвідомленість змісту учбового матеріалу, повнота розкриття понять, точність застосування наукових термінів;
2. Вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал, обґрунтувати основні його положення демонструючи навички наукового узагальнення проблеми;
3. Вільне володіння матеріалом, знання основних концепцій проблеми, що висвітлюється, вміння мотивовано викласти свою точку зору.

Шкала підсумкового оцінювання

Національна шкала	Відсоток	Шкала ECTS
Відмінно	90 – 100%	A – відмінно – відмінне виконання роботи з незначною кількістю помилок
Добре	83 – 89%	B – дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
Добре	75 – 82%	C – добре – загалом правильна робота з кількома грубими помилками
Задовільно	63 – 74%	D – задовільно – посередньо, зі значною кількістю недоліків
Задовільно	60 – 62%	E – достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії оцінки
Незадовільно	21 – 59%	FX – незадовільно – для одержання кредиту потрібне деяке доопрацювання
Незадовільно	0 – 20%	F – незадовільно – необхідне повторне вивчення дисципліни.

